

PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2022/553

z dne 5. aprila 2022

o spremljanju prisotnosti toksinov glive *Alternaria* v živilih

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Odbor Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) za onesnaževala v prehranski verigi (CONTAM) je leta 2011 sprejel znanstveno mnenje o tveganjih, ki jih prisotnost glive *Alternaria* v živilih predstavlja za zdravje živali in javno zdravje ⁽¹⁾.
- (2) Agencija EFSA je nedavno objavila tudi znanstveno poročilo o oceni prehranske izpostavljenosti evropskega prebivalstva toksinom glive *Alternaria* ⁽²⁾. Ugotovila je, da ocenjena kronična prehranska izpostavljenost toksinom glive *Alternaria*, tj. alternariolu, alternariol monometil etru in tenuazonski kislini, presega zadevni prag toksikološkega tveganja, kar kaže na potrebo po dodatnih podatkih o toksičnosti, značilnih za spojino.
- (3) EFSA je priporočila, da bi bilo treba zbrati več podatkov o prisotnosti toksinov glive *Alternaria* v zadevnih živilih (med drugim v sadju in sadnih proizvodih, paradižnikih in proizvodih na osnovi paradižnika ter živilih na osnovi žit za dojenčke in majhne otroke). Priporočila je tudi uporabo občutljivejših analiznih metod z namenom zmanjšanja negotovosti glede izpostavljenosti različnim toksinom glive *Alternaria* zaradi velikega deleža podatkov, sporočenih kot „pod mejo določljivosti (LOQ)“, v trenutno razpoložljivem naboru podatkov, ker uporabljene analizne metode niso bile vedno dovolj občutljive.
- (4) Dobre kmetijske prakse, dobri pogoji skladiščenja in prevoza ter dobre proizvodne prakse lahko zmanjšajo ali preprečijo prisotnost toksinov glive *Alternaria* v živilih. Vendar je treba zbrati več informacij o dejavnikih, ki vodijo do relativno visokih ravni toksinov glive *Alternaria* v nekaterih živilih, z namenom opredelitve ukrepov, ki jih je treba sprejeti za preprečevanje ali zmanjšanje prisotnosti teh toksinov glive *Alternaria* v teh živilih.
- (5) Za zagotovitev usmeritve o tem, kdaj bi bilo primerno opredeliti dejavnike, ki vodijo do relativno visokih ravni ali celo znatnih ravni toksinov glive *Alternaria* v živilih, je treba določiti okvirne vrednosti za živila na podlagi podatkov, ki so na voljo v zbirki podatkov EFSA. Okvirne vrednosti so bile določene samo za živila, za katera je na voljo dovolj podatkov o prisotnosti.
- (6) Zato je primerno priporočiti spremljanje toksinov glive *Alternaria* v živilih in opredelitev dejavnikov, ki izhajajo iz visokih ravni teh toksinov v nekaterih živilih –

⁽¹⁾ Odbor EFSA za onesnaževala v prehranski verigi (CONTAM); Scientific Opinion on the risks for animal and public health related to the presence of *Alternaria* toxins in feed and food (Znanstveno mnenje o tveganjih za zdravje živali in javno zdravje, povezanih s prisotnostjo toksinov glive *Alternaria* v krmi in živilih). *EFSA Journal* 2011;9(10):2407. [97 str.] doi:10.2903/j.efsa.2011.2407. Na voljo na naslovu: www.efsa.europa.eu/efsajournal.

⁽²⁾ EFSA, Arcella D., Eskola M. in Gómez Ruiz J.A., 2016. Scientific Report on the Dietary exposure assessment to perchlorate in the European population (Znanstveno poročilo o oceni prehranske izpostavljenosti evropskega prebivalstva toksinom glive *Alternaria*). *EFSA Journal* 2016;14(12):4654, 32 str. doi:10.2903/j.efsa.2016.4654.

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

- (1) Države članice bi morale v tesnem sodelovanju z nosilci živilske dejavnosti spremljati toksine glive *Alternaria*, tj. alternariol, alternariol monometil eter in tenuazonsko kislino, v živilih, zlasti v predelanih proizvodih iz paradižnika, papriki v prahu, sezamovih semenih, sončničnih semenih, sončničnem olju, lupinarjih, suhih figah ter živilih na osnovi žit za dojenčke in majhne otroke. Po možnosti bi bilo treba analizirati tudi druge toksine glive *Alternaria*, rezultate pa sporočiti Evropski agenciji za varnost hrane.
- (2) Za zagotovitev reprezentativnosti vzorcev bi morale države članice upoštevati zadevne postopke vzorčenja iz Uredbe Komisije (ES) št. 401/2006 23. februarja 2006 ⁽³⁾. Za predelane proizvode iz paradižnika bi bilo treba postopek vzorčenja izvesti v skladu s pravili iz dela H (tekoči proizvodi) ali dela I (trdni proizvodi) Priloge I k Uredbi (ES) št. 401/2006. Kadar postopek vzorčenja, ki ga uporabi nosilec živilske dejavnosti, odstopa od postopka iz Uredbe (ES) št. 401/2006, bi moral kljub temu ostati reprezentativen za serijo.
- (3) Meja določljivosti (LOQ) za določanje alternariola in alternariola monometil etra ne bi smela biti višja od 2 µg/kg v živilih na osnovi žit za dojenčke in majhne otroke ter 4 µg/kg v drugih živilih, za določanje tenuazonske kisline pa LOQ ne bi smela biti višja od 20 µg/kg v vseh živilih.
- (4) Države članice bi morale ob dejavnem sodelovanju nosilcev živilske dejavnosti izvajati preiskave za opredelitev dejavnikov, ki izhajajo iz teh ravni, ki so višje od okvirnih ravni, ter preiskave učinkov predelave na raven teh toksinov glive *Alternaria*, kot je določeno v Prilogi k temu priporočilu.
- (5) Države članice in nosilci živilske dejavnosti bi morali agenciji EFSA do 30. junija vsako leto predložiti podatke za predhodno leto za zbiranje podatkov v enotni zbirki podatkov v skladu z zahtevami iz navodil EFSA o standardnem opisu vzorca (SSD) za živila in krmo ter dodatnimi posebnimi zahtevami agencije EFSA glede poročanja ⁽⁴⁾.

V Bruslju, 5. aprila 2022

Za Komisijo
Stela KIRIAKIDES
članica Komisije

⁽³⁾ Uredba Komisije (ES) št. 401/2006 z dne 23. februarja 2006 o določitvi metod vzorčenja in analiz za uradni nadzor vsebnosti mikotoksinov v živilih (UL L 70, 9.3.2006, str. 12).

⁽⁴⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>

PRILOGA

Okvirna raven za alternariol, alternariol monometil eter in tenuazonsko kislino v nekaterih živilih na podlagi razpoložljivih podatkov v zbirki podatkov EFSA, nad katero bi bilo treba opraviti preiskave dejavnikov, ki vodijo do prisotnosti toksinov glive *Alternaria*, ali učinka predelave živil. Okvirne ravni niso ravni za varnost živil.

Živilo	Alternariol (AOH) (µg/kg)	Alternariol monometil ether (AME) (µg/kg)	Tenuazonska kislina (TeA) (µg/kg)
Predelani proizvodi iz paradižnika	10	5	500
Paprika v prahu	–	–	10 000
Sezamova semena	30	30	100
Sončnična semena	30	30	1 000
Sončnično olje	10	10	100
Lupinarji	–	–	100
Suhe fige	–	–	1 000
Živila na osnovi žit za dojenčke in majhne otroke	2	2	500